796. štev. V Ljubljani, četrtek dne 5. marca 1914. Leto III.

Posamezna štev. „Dneva“ stane 6 vin.; ravno toliko posamezna številka „Bodeče Neže“.

„DAN“ izhaja vsaki dan zjutraj; tudi ob nedeljah in praznikih. Vsako nedeljo ima humoristično prilogo „BODEČA NEŽA“. Za ljubljanske naročnike stane „Dan“ s prilogo dostavljan na dom celoletno 20 K, mesečno 1·70 K; brez priloge celoletno 18 K, mesečno 1·50 K. Za zunanje naročnike stane „Dan“ s prilogo celoletno 22 K, četrtletno 5·50 K, mesečno 1·90 K. — Naročnina se pošilja upravništvu.

Telefon številka 118.

DAN

Neodvisen političen dnevnik s tedensko humoristično prilogo „Bodeča Neža“.

Posamezna štev. „Dneva“ stane 6 vin.; ravno toliko posamezna številka „Bodeče Neže“.

Uredništvo in upravništvo:
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: petit vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju popust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk „Učiteljske Tiskarne“.

Drauwacht...

Domovina bod' pr' mir —
ob Dravi vahta kanonir.

Naša doba političnih bojev in bojev za narodno enakopravnost, nikakor ne pogreša tudi humorja. Seveda, kdo more za to, če ima prav močno sličnost z »Galgenhumorjem«.

Ampak, včasih se le pripeti, da prešine temno politično, zlasti narodno ozračje begajoči blisk. V trenotni svetlobi se nam potem dozdeva, da vidimo v tej blesteči politični elektriki plesati najrazličnejše pajace, pajace, kojih geste so tako kuriozne, da bi se človek do solz nasmejal, če bi za ono svetlobo ne sledila še hujša — tema...

V ponedeljkovi seji deželnega zbora štajerskega, je posl. dr. Negri sprožil enega takih bliskov.

Omenjeni gospod, Nemec in mož akademične naobrazbe, je z veliko ogorčenostjo **dejal, da bi bila občinska volilna reforma za Maribor, Celje in Ptuj po proporcu, huda zaušnica nemškonacionalnemu gospodstvu, nele v narodno-političnem, marveč tudi gospodarskem oziru.**

Gotovo je tu imenovani gospod udaril na struno, ki pripravlja njemu in njegovim tovarišem največ skrbi in težav, kajti **nemško-nacionalno gospodarstvo v teh gnezdih — res smrdi do neba in bomo pokazali vzorne uspehe v kratkem na mariborskem občin. gospodarstvu.**

A gospod poslanec je hotel — plesočega in režečega se pajaca in zato povedal z velikim patosom tudi **to, da bi občin. volil. reforma po proporcu v Mariboru, Celju in Ptuju strla oni jez, ki brani danes Avstrijo pred jugoslovanskim panslavizmom.** Če bi prišli Slovenci v teh občin. zastopstvih do veljave, bi kmalu padlo, podleglo spodnještajersko Nemštvo in preko njega bi udrla veleizdajalska povodenj in avstrijska armada bi morala iti ne preko Save, da pride v zemljo sovražnikovo, marveč — preko Drave...! Celje je baje že **danes najhujše veleizdajniško gnezdo in slovenski »Narodni domi« so ona zbirališča, ki preplavljajo ves** Spodnji Štajer s panslovansko (zakaj ne: **velikosrbsko?)** idejo in agitacijo.

Ves slovanski avstrijski jug, je za monarhijo izgubljen, če bi prišli v občin. svete v Mariboru, Celju in Ptuju Slovenci...

Ali ste slišali?

Na take insinuacije dr. Negria, bi bilo pravzaprav najbolje, pokazati delo teh avstrijskih stebrov po Sp. Štajerju, imenovati gori od pastorja Mahnerta, pa doli do urednika Jahna, njihovo velepatrijotično delo v podrobnostih in končno zabeležiti vse one familije v Mariboru, Celju in Ptuju javno, **ki se kažejo navzgor največje patriote, v svojem rodbinskem življenju pa vzgajajo z velikim samozadoščenjem svojo deco — neglede seveda na njih same — že v najnežnejši starosti, na razdelitev monarhije...** Ni izmišljeno, če povemo tu, da se vedno češčeje dogaja n. pr. v Mariboru, da mladež oduševljeno nazdravlja Prusiji česarju Wiljemu itd.

Deset slučajev, g. dr. Negri, za enega, da hujših veleizdajalcev kot so mariborski, celjski in ptujski nemčurji, ni najti kmalu pod božjim solncem.

In človek, ki vendar more poznati nacijonalne strasti svojcev skoz in skoz, si drzne z velikim patosom trditi, da je spodnještajersko renegatstvo straža od Dravi...

»Warum, o Bajazzo, schweifst Du in die Ferne...?!« —a.

Goriški deželni zbor.

(Konec.)

Popoldansko sejo v soboto je otvoril dež. glavar ob 4. uri. Prisostvoval je izvedenec dr. Portelli.

Predlog posl. dr. Podgornika, naj se predmet vrne odseku do prihodnje seje v svrho ugotovitve točnega teksta je padel. Nato je predsednik odredil debato.

Dr. Franko je predlagal, naj bi se sprejel § 1. v obliki, kakor je v vladni predlogi. Pritoževal se je, da od vladne predloge v tekstu, kakor ga je izdelal odsek, ni ostalo več drugega kakor naslov. Predlogu se pridružuje posl. Rutar. Ker pa je dr. Franko izprevidel, da s svojim predlogom ne bo prodrl, ga je umaknil.

Posl. dr. Podgornik izraža dvome o praktičnem uspehu tega zakona. Boji se, da se izcimijo nerodnosti vsled zamenjave navadne zakupne pogodbe s kolonsko pogodbo. Dvomi dalje, da bi bilo zemljišče v obsegu enega hektarja v stanu preživljati družino kolonovo zraven pa dati še kaj gospodarju. To bi bilo posebno težko v gorah. Zato stavi tozadevno vprašanje na veščaka. Veščak izjavi, da je vsekakor mogoče, da 1 ha preživlja kolona z družino, pa zraven da še kaj za gospodarja.

Iz italijanske klopi so se debate udeleževala največ dr. Pettarin in Cesciutti. Slednji je prinesel s seboj italijanski kolonski zakon in trdil, da so razmere italijanskih kolonov popolnoma podobne našim.

Debatiralo se je k § 1. dobre dve uri. Na predlog posl. dr. Podgornika in Rutarja so bile sprejete nekatere izpremembe v slovenskem jeziku; slednjič je pil vendar § 1. sprejet.

Ob polu 7. uri zvečer je predsednik zaključil sejo za en četrt ure, da se medtem dvorana prezrači.

Otvoril jo je zopet šele ob 7:20. Dolgo se je razpravljalo tudi o § 2., ki je bil tudi neizpremenjen sprejet.

Najbolj so se bali nekateri gospodje določbe v § 3., da veljajo kolonske pogodbe najman 9 let. Predvsem se je temu upiral posl. Cesciutti. Njegovemu mnenju se je pridružil tudi posl. Rutar in trdil, da je doba pogodbe predvsem odvisna od kolona, njegove starosti, kakovosti njegove družine. Radi tega meni, da se strank ne sme tako vezati, ampak naj se postavi kvečjemu doba treh let.

Posl. Fon pravi, da je to vprašanje za kolone pač najvažnejše. Zavarovani naj bodo pred trdosrčnostjo gospodarjevo vsaj s tem, da jih ne bodo mogli gospodarji metati na cesto, kadar bi se jim vzljubilo. Sicer pa je v interesu obeh — kolona in gospodarja — da ima pogodba kar najdaljšo dobo. Kolon naj zastavi ves svoj trud v zemljišče, napravi nove nasade, izboljša zemljo, potem pa naj ga vrže gospodar na cesto, predno more uživati sad svojega žulja. To se mora preprečiti. Predvsem je treba pomisliti, da rodi trta šele štiri leta ali še kasneje po nasadu. Potem bi bil pač vsak kolon nespameten, če bi gospodarju napravil dober vinograd, kadar bi pa trta pričela roditi, bi ga smel gospodar zapoditi.

Posl. Cesciutti in dr. Pettarin predlagata, da se o § 3. razpravlja šele, ko bodo že vsi drugi paragrafi obdelani. Preide se na §§ 15., 16. in 17.

Dr. Pettarin je mnenja, da je na vsak način treba 9letno dobo vsaj primerno reducirati.

Posl. Fon ponovno zagovarja 9-letno dobo. Ponavlja izraz dr. Pettarina, da mora kolonski zakon sloneti na aequum et bonum. Izkoriščanju je treba naraviti konec. Kolon naj ima gotovost, da mu bo trud plačan, da bo mogel z veseljem lotiti se dela. To sedaj ni mogoče, ker vedno visi nad njim damoklejev meč gospodarjeve odpovedi. Kolonski zakon naj bo vzgojevalna podlaga na obe strani. Govorica, ki pravi, da priden kolon ima kaj od zemljišča, ni čisto pravična. Čeprav se sicer dobi tudi lene, zanikerne kolone, pa je dobiti tudi med koloni največje reveže na svetu i. s. ravno med najpridnejšimi.

Posl. Furlani predlaga srednjo pot, ne tri leta pa tudi ne 9 let, ampak 6 let.

Končno se določi v smislu tega predloga doba pogodbe na 9 let. Za zemljišča z vinogradi pa naj velja 9 let.

Okrog 8. ure postaja seja bolj mrtva. Referent posl. Bugatto zagovarja predlog odseka z vnemo odvetnika pred poroto. Starejši gospodje zginejo iz svojih sedežev. Poslanci Rojc, dr. Gregorčič, dr. Gregorin, Dominko manjkajo. Na obeh straneh je redno preseljevanje. Večkrat postanejo nesklepčni. Poslanci na slovenski strani, ki vztrajajo, si šepetajo med seboj o svoji nesklepčnosti, a nikdo noče tega porabiti. Predsednik pa menda ni zapazil.

Dr. Franko se naveliča vsega in predlaga, naj se ostali poragrafi (10 do 14 in 18 do 28) sprejmejo kar en bloc. Dr. Podgornik ugovarja, da je treba popravljati, da ne bo antinomij.

Paragraf se po daljši diskusiji črta.

Pri § 25. opozarja posl. Rutar na nasprotje s civilnopravdnim redom in predlaga, da se ga črta, ker imajo sodniki prosto roko pri sprejemanju dokazov.

Proti koncu delajo samo še poročevalec, zapisnikar in poslanca dr. Franko in dr. Podgornik, ki vztrajno popravlja pike in vejice.

Ko je bil končno tudi zadnji § (28) sprejet, so pričeli poslanci odhajati. Poročevalec pa prosi še malo potrpljenja, se toplo zahvali vsem kolegom, ki so s toliko vnemo vztrajali pri obdelovanju tega važnega zakona, za katerega se je on zavzemal že od svoje mladosti.

Tudi deželni glavar je naglašal važnost trenotka, ko je zakon sprejet in zahvaljeval vse za marljivost.

Na nujne predloge, ki so bili priglašeni dopoldne je vse pozabilo.

Prihodnjo sejo je obljubil glavar naznaniti pismeno. Mislilo se je, da bo v pondeljek, pa je ni bilo. Tudi vo torek je še ni bilo. Morda bo v sredo dopoldne, ali upanja je malo.

Zadnje predpustne maske.

(Konec pustnih dnij.)

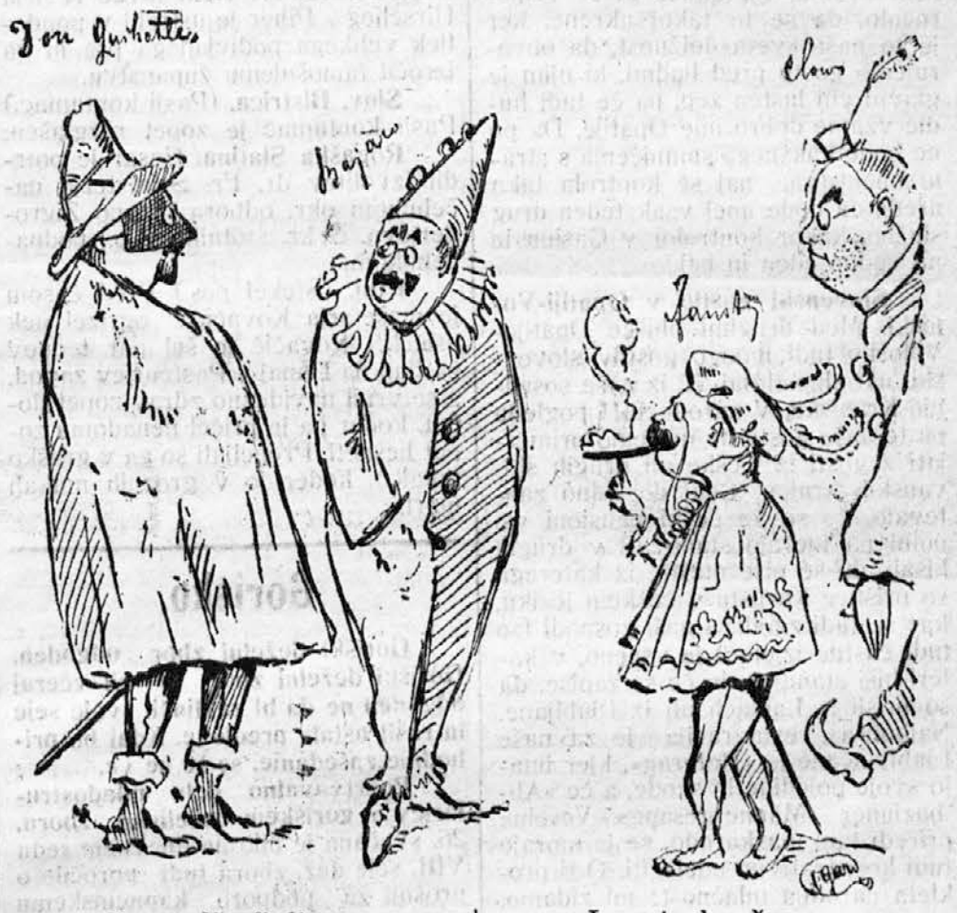

Comoedia finita, applaudite, amici.

Igra je končana, ploskajte, pristaši.

Iz Voloske-Opatije.

Občni zbor Slov. izobr. in podpornega društva v Opatiji. V soboto 14. marca t. l. vrši se tretji občni zbor imenovanega društva v zimski dvorani restavracije »Maglica« v Opatiji s sledečim dnevnim redom: čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora, poročila tajnika, poročilo blagajnika, absolutorij upravi za l. 1913. volitev predsednika in podpredsednika ter 7 odbornikov in 4 namestnikov, volitev dveh pregledovalcev računov, slučajnosti. Začetek ob 9. uri zvečer. Ker bode našo javnost gotovo zanimalo delovanje tega našega društva, tu na obali jadranskega morja, poročali bodemo točno o delovanju istega v preteklem letu. Kakor po navadi bode gotovo tudi sedaj udeležba velika.

LISTEK.

M. ZEVAKO:

Srce in meč.

Roman iz francoske zgodovine.

(Dalje.)

»Da, madam,« je dejala Alisa precej trdno.

»Mož živi v Parizu,« je povzela kraljica z glasom, žvižgajočim kakor sik gada v goščavi. »Moj smrtni sovražnik je, in še več kakor moj sovražnik... on gre za mojimi petami kakor živa grožnja... Povem ti, kako ga lahko najdeš, kako ga srečaš... zakaj, kje se skriva, ne vem, a ti ga izslediš prav lahko po mojih navodilih... Torej napni svoj um.. išči, najdi, bodi pretkana kakor Lukrečija Bordžia, bodi lepa, kakor je bila Diana, bodi sramežljiva ali nesramna, bodi, karkoli hočeš, bodi genij v človeški podobi... a pripelji mi tega moža!«

»Kako mu je ime?« je vprašala Alisa.

»Grof de Marijak!« je odgovorila Katarina de Medičis.

To ime je udarilo v Alisino uho kakor strela.

Minuta, ki je sledila trenotku, ko ga je kraljica izrekla, ji je bila ena tistih nepozabnih minut, ko se zavrti človeku v duši in se mu zazdi, da se ruši vse v njegovi vesti — minut, ko je tudi najtrdnejši duh podoben ptiču, s katerim se igra blazna vihra brez milosti in cilja...

Bleda, tresoč se krčevito, oklepaje se z rokami stolovega hrbta, se je borila s strašno energijo, s skrajno potrato vseh svojih sil, da si le ohrani brezčutno krinko in ne krikne in se ne onesvesti: to bi zbudilo kraljici sum!

Toda Katarina jo je motrila v tem trenotku... Morda je uganila, kakšen boj se bije v njej...

Zakaj vstala je in stopila proti vohunki.

Alisa jo je videla prihajati, kakor zre omamljena ptica na kačo: že izteza glavo... že odpira žrelo.. zdajzdaj jo pogoltne...

Kraljica jo je prijela za roko. Srdito je stisnila njene prste in dejala z glasom, čigar mirnost je bila tako prisiljena, da je zvenel hripavo:

»Ali poznaš tega človeka?« je vprašala.

Leden drhtljaj groze je prešinil nesrečnico.

Za hip ji je prišlo na um, da bi se vrgla kraljici k nogam.

Toda premagala se je in odgovorila:

»Ne!...«

Druge besede ne bi bila spravila iz ust v tem trenotku.

»A jaz ti pravim, da ga poznaš!« je zarohnela kraljica v strašnem gnevu.

Alisa, vsa zmedena, izkušaje zaman, da bi zbrala svoje misli, je našla spet samo svojo besedo, ki jo je ponovila s krčevito, obupno zagrizenostjo:

»Ne!...«

Katarina se je sklanjala nekaj časa k vohunki, vrtaje ji z očmi v oči, do dna njene vesti...

Bilo je tragično trenotje.

Alisa je omahovala pod Katarininim pogledom. Nagibala se je nazaj, kakor da se umiče pred strašno prikaznijo.

Borba je bila strašna in kratka.

Alisa se je zvrnila vznak... zgrudila se na tla, ne da bi se je bila dotaknila grozna žena.

Katarina je pokleknila na tla.

In njen hripavi glas je kriknil — ne vprašanje, marveč gotovo trditev:

»Ti ga ljubiš!...«

Vohunka je zbrala vso svojo energijo; imela je ravno še dovolj moči, da je zamrmrala:

»Še poznam ga ne!...«

Katarina je potegnila iz svoje pripasne torbice kristalno stekleničico, odmašila jo oprezno in dala poduhati dekletu. Učinek je bil bliskovit. Silen drhtljaj je stresel Aliso. Odprla je oči. Obličje se ji je pokrilo z gostim znojem.

»Pokoncu!« je zarohnela kraljica.

Alisa de Luks je ubogala. Dočim je ona vstajala, se je vrnila Katarina na svoje mesto v naslanjaču.

Istočasno pa je postal njen obraz čudovito spreten v hlimbi vsakršnega izraza, mahoma spet miren in veder. Oči so gledale prijazno, smehljaj ji je zaigral na ustnicah; njen glas je postal božajoč:

»Kaj se godi z vami, dete moje? Ali ste res tako utrujeni? Ali pa ste nemara izgubili na svojem zadnjem popotovanju tisto lepo energijo in moralno silo, ki sem jo občudovala v vas? Dajte, govorite brez strahu.. povejte mi vso svojo misel... vsaj veste, da vas ljubim dovolj in rada ugodim vašim kapricam...«

Ljubeče in skrbeče je skomizgnila z ramami. Vse njeno vedenje je bilo mahoma polno dobrodušnosti.

Alisa de Luks je visela nekaj trenotkov med dvema prepadoma: na eni strani groza pred neprevidno besedo, na drugi upanje, da ji kraljica prizanese, bodisi iz ljubezni, bodisi iz kaprice ali politične računavosti.

— — — — — — — — — — — —

Toda Katarina de Medičis je samo obdelavala vohunko, podobna veščemu preiskovalnemu sodniku. In položaj de Luks je bil natanko položaj jetnice, ki ji hočejo izdolbsti in izvrtati iz duše, kar je skritega najgloblje na njenem dnu.

»No, no,« je povzela kraljica z blagim usmevom, »le kar priznajte, da ste utrujeni... Eh, moj Bog, kdo naj razume to, ako ne jaz! Želela sem, da mi storite še eno uslugo, preden vas pustim v zasluženi pokoj. Ako presega ta naloga vaše moči, nikarite misliti, da bom zato krčila svoje obljube. Ne, ne, Alisa, cenim in ljubim vas izmed vseh svojih častnih devic. Ako hočete počiti takoj, vedite, da storim vse, kar sem vam obljubila zaradi dote, možitve, denarja in nakitja— vse, vse, hčerka moja!«

S strašno pozornostjo je sledila Alisa besedam in gestam, glasu in igri obličja kraljice Katarine.

Nekaj se ji je zdelo — ako ne gotovo, pa vsaj zelo verjetno: to, da jo ima Katarina rada. Pa tudi vedla se je kraljica prav naravno; vohunka ni mogla zaslediti nobenega znaka pretvare ali ironije.

»Oh, madam,« je vzkliknila in sklenila roke, »ako bi mi hotelo dovoliti vaše Veličanstvo!..«

»Dovoliti? Kaj neki? Daj, bodi jasna in točna. Saj veš, da ne smem gubiti časa.«

Baš ta nestrpna opazka je pordila Aliso v veri, da govori kraljica odkritosrčno.

»Da, res,« je rekla s trepečočim glasom, »utrujena sem tako, da si vaše Veličanstvo še misliti ne more. V želji, ugoditi vam, in v zavesti, da bo ta napor poslednji, sem vam pravkar še obljubila, da... zapeljem moža... ki mi ga zaznamuje vaše Veličanstvo... toda ko sem zagledala nalogo pred seboj in si dejala, da se je moram lotiti nemudoma... sem začutila vso svojo izmučenost in trudnost...«

Casino des Entragers. Obljubil sem, da bodem poročal o delovanju tega našega »potrebnega zla« pa moram tudi obljubo držati. Če si je kdo morda mislil, da bode sedaj obogatel pri igri v tem našem Casinu, se je pač za enkrat zmotil, ker cela storja je ista, kakor je bila poprej; guli in dere se ljudi vedno po starem šablonu brez kakšne resne kontrole. Kolikor se spominjam bilo je zaključeno pri eni od sej v to svrho sestavljenega odbora, da bodeta vršila službo nekega kontrolorja vedno po en občinski zastopnik in en odbornik zdraviliške komisije. To stoji tudi v pogojih danih akcijski družbi za vzdržavanje Casina des Entragers ali praktično se to ne izvaja, in se prepušča gulenje gostov na milost in nemilost edino po Casinu plačanem osobju. Za danes bi se priporočalo, da se to takoj ukrene, ker je to naša sveta dolžnost, da obvarujemo goste pred ljudmi, ki njim je glavni cilj lasten žep, pa če tudi hudič vzame dobro ime Opatije. Da pa ne bode kakšnega sumničenja s strani občinstva, naj se kontrola tako uredi, da bode imel vsak teden drug službo, kakor kontrolor v Casinu in ne vedno eden in isti.

Slovenski gostje v Opatiji-Volosko. Med drugimi obišče Opatijo-Volosko tudi mnogo gostov slovenske narodnosti največ iz naše sosednje Kranjske. V narodnem!! pogledu pa te naše goste ne moremo primerjati z gosti iz Češke ali drugih slovanskih krajev. Čehi dosledno zahtevajo, če so že češki pensioni vsi polni pa morajo stanovati v drugih hišah, da se piše mesto, iz katerega so prišli v Kurlistu v češkem jeziku, kar se tudi zgodi, a naši gospodi (so tudi častne izjeme) je vseeno, v kateri hiši stanujejo in če se zapiše, da so prišli iz Laibach ali iz Ljubljane. Najboljša restavracija je za naše Ljubljančane je »Hofbrau«, kjer imajo svoje pojedine in shode, a če »Abbazianer Männergesangs-Verein« priredi tam maškarado, se je morajo tudi korporativno udeležiti. O ti prokleta narodna mlačnost; mi zidamo, ta pa nam sproti vse podira. Vsaj ne štejemo nobenemu v greh, če se zabava v Opatiji, ali pri tem ni treba zabijati kline v nemški most od Balta do Adrije. Mislim, da smo se razumeli.

Samomor. V »Hofbräu« obesil se je pretečeni teden neki Wanek, 32 let star, sin veletrgovca iz Dunaja. Pravijo, da je zelo veliko izgubil v Casinu des Entrangers, vsled česar si je vzel življenje.

Štajersko.

Deželni zbor. Na dnevnem redu pondeljkove seje je bilo več predlogov, ki bi naj odpomogli cestni mizeriji naše kronovine, kot tudi predlog glede »obrtnega varstva«. K slednjemu je stavil posl. dr. Kukovec dodatni predlog, da se ta nova postava omeji v toliko, da se določi kraje, koder bo zakon stopil v veljavo (ne, kot prvotno nameravano,) pripustiti tej preureditvi splošen značaj. Ta predlog je bil sprejet s 36 proti 31 glasovom, dočim so se soc. demokratje odtegnili glasovanju. — Glede učiteljskih plač se je sklenila do regulacije doklada, draginjska, v višini one meščanskošolskih učiteljev — Slovenski klerikalni poslanci so si omislili za pondeljkovo sejo prav izborno šalo. Predlagali so potom posl. Roškarja, varstvo — kmečkim posestvom napram takozvanemu raz kosevanju. Našim bralcem bo gotovo še v živem spominu, da je bil posl. Fran Pišek pred nedolgo temu pred c. kr. mariborsko sodnijo obdolžen razkosevanja kmečkih posestev . . . ! Na vrsto je prišla tudi debata o volilni reformi za Gradec. Slovenski poslanci so vložili istovetno zahtevo po občinski volilni reformi za Maribor, Celje in Ptuj. Celjski posl. dr. Negri, je bil proti taki reformi in izvajal, da bi s tem bila po teh mestih obsojena nemško nacionalna večina glede na nje gospodarstvo; izražal pa se je za tajno volitev. Da bi stvar bolje držala, se je spravil tudi na denunciacije. (O tem na drugem mestu.) S tajno volitvijo je menil dr. Negri, bi bilo samo nemčurjem ustreženo, ker bi pridobil marsikakšen glas onih, ki so nezadovoljni s — slovenskim gospodarstvom. Govornika se je seveda poučilo o nasprotnem. Seja o polnoči še ni bila končana.

Maribor. Umrl je krčmar »H grozdu« V. Spatzeck, v starosti 68. let. Z malim je pričel in z velikim končal. Svoje podjetje je spravil na višino, da se lahko kosa z vsemi enakimi. Njegovo podjetje je tudi marsikakšnemu Slovencu bilo dobrodošlo »pribežališče.« Pravijo, da je stari Spatzek zelo pazil, da se v njegovih prostorih ni žalilo nikogar. Res je, da se ni dal izrabljati svojim someščanom preveč in vedel, da ga slovenski kruh tudi dobro in pošteno redi. N. v m. p.

Št. Jakob v Sl. Gor. (Prijeti razgrajači.) Dne 23. svečana so prišli na gostijo k posestniku Rojkotu fantje Kopič, Jož. in Fr. Štrumpf, Šauperl in Braško ter Pučko. Fantom so dovolili piti in jesti ter plesati. Ker pa so postali sčasoma oholi in zbadljivi, so jih hoteli odstraniti, kar pa je bilo zvezano z velikimi »težavami«. Ko so porinili iz hiše zadnjega so pričeli fantje z revolverji streljati in ranili Rojka na desni roki. Vseh šestero so sedaj prijeli in zaprli.

V Ptuju so tamošnji nemčurčki pričeli izdajati tednik »Pettauer Zeitung«. No, gaudium se bo pač kmalu pričel med njo in »Marburger Zeitung«.

Zverjad so baje ustrelili — in prišli do spoznanja, da je bil ves »Bauernschreck« samo podivjan — domač cucek . . . Neki lovec revirja Hirscheg - Piber je ustrelil v pondeljek velikega podivjanega psa in ga izročil tamošnjemu županstvu.

Slov. Bistrica. (Pasji kontumac.) Pasji kontumac je zopet razglašen.

Rogaška Slatina. Cesar je potrdil izvolitev dr. Fr. Schusterja načelnikom okr. odbora in ono Zigrößerjevo, c. kr. stotnika v p., podnačelnikom.

Ptuj. (Stekel pes.) Pred časom je mešetarja Kovačiča ogrizel nek psiček. Kovačič je šel par tednov za tem na Dunaj v Pasteurjev zavod, a se vrnil navidezno zdrav zopet domu, koder pa je pričel nenadoma zopet besneti. Prepeljali so ga v graško bolnico, koder je v groznih mukah umrl.

Goriško.

Goriški deželni zbor odgoden. Goriški deželni zbor je bil včeraj odgoden ne da bi zaključil svoje seje in rešil ostale predloge. Kdaj bo prihodnje zasedanje, se še ne ve.

Požrtvovalno delo mladostrujarjev v goriškem deželnem zboru. 26. svečana je bilo na dnevnem redu VIII. seje dež. zbora tudi poročilo o prošnji za podporo kapucinskemu samostanu v Sv. Križu in poročilo o prošnji za podporo zavoda sv. Marte v Trstu. Kdo pa je stavil ta dva predloga? Grgič. Marsikdo se bo prav začudeno vprašal, kdo je ta velmož iz mladostrujarske črede. Dovolj je povedano, če se omeni, da so možu hoteli takoj po izvolitvi v deželni zbor klerikalci odvzeti mandat. Na ta način so torej klerikalci sami označili moža za nesposobnega. In njegove zmožnosti se vidijo tudi v predlogih, ki jih je stavil v dež. zboru. Prošnjo za podporo kapucinskega samostana v Sv. Križu, je dež. zbor odstopil odboru, zavodu sv. Marte (čemu neki eksistira?) pa je bila podeljena podpora v znesku 300 K. Seveda, poslanec Fon ni imel tej podelitvi nič ugovarjati, pač pa je hreščal proti **učiteljskim plačam!**

Št. Peter pri Gorici. Novočasarji pa kar molče. Naša grožnja jih je najbrž do smrti prestrašila. Parkrat smo jih že podrezali v »Dnevu« glave njihove novice, pa nimajo toliko poguma, da bi kaj bleknili. Je pač težko biti v uredništvu »Novega Časa«!

Gorica. (Nova restavracija.) Lastnik kavarne »Al Corso« Karl De Rosa namerava otvoriti novo restavracijo v hiši poleg kavarne. Restavracija bo nekaj posebnega za Gorico.

Gorica. (Imenovanje.) Za ravn. na nemški gimnaziji je imenovan Avgust Hemetsberger, dosedanji profesor na dunajski drž. gimnaziji v 13. okraju. Hemetsberger je bil svoječasno že v Gorici kot profesor. — Za ravnatelja na laško gimnazijo pa pride dosedanji ravnatelj učiteljišča v Gradiški Anton Caldini.

Gorica. Danes se vrši pred okrajnim sodiščem razprava proti Mariju Castellan iz Fare na Furlanskem radi razžaljenja Veličanstva. O izidu bomo poročali. — Zadnji čas so se zopet začele množiti obsodbe radi razžaljenja Veličanstva.

Gorica. Radi razžaljenja Veličanstva je bil obsojen Peter Klanček iz Lokve na 3 tedne zapora, ki so všteti že v preiskovalni zapor.

Gorica. (Aretacije.) Radi težkih telesnih poškodb so zaprti Alojzija Lečnik, Andreja Brankovič in Frančiška Kovačič, vsi iz Dornberga. Iz istega vzroka so zaprli tudi Petra Škrt iz Kanala.

Gorica. (Pretep.) V noči od nedelje na pondeljek so se stepli na Korzu vojaki in civilisti. Neki Geršnik je udaril s kamnom topničarja Jamnika na ustnice in ga močno poškodoval. Ranjen je bil tudi topničar Ivan Vidmar.

Gorica. (Izpred sodišča.) Josip Černe od sv. Križa na Vipavskem je bil obsojen na teden dni zapora, ker se je zoperstavil v pijanosti občinskemu redarju v Tržiču

Tomaj. O priliki otvoritve tukajšnjega poštnega urada, ki je pričel poslovati s 1. marcem, je imenovala občina poslanca dr. G. Gregorina svojim častnim članom.

Sežana. Telovadno društvo »Sokol« je napravilo v nedeljo svojo predpustno veselico, ter nam preskrbelo, da smo se h koncu letošnjega pusta prav lepo zabavali. Kmalu po 8. uri začelo je prihajati občinstvo in napolnilo dvorano do zadnjega kotička. Vspored se je izvršil nad vse pričakovanje dobro. Sežanski možki, kakor tudi mešan zbor (pevski odsek Sokola) je pel prav izborno z vso sigurnostjo par pesmic. Videlo se je, da se je g. pevovodja Pahor potrudil in poprijel z vso skrbnostjo tega dela, za kar je žel od strani poslušalcev burno pohvalo. Sežanski pevski zbor je pokazal, da bi z marljivim učenjem dosegel še vedno krasne vspehe. Tudi »šramel« kraške vile je prav pridno zabaval občinstvo. Posebno nam je ugajal Majcnov venec »Slovenec sem«, katerega je moral kvintet na večkratno ploskanje ponoviti. Skupina telovadcev je bila prav lepa, še več pohvale pa zasluži telov. ples, ki so ga izvajale 4 članice z vso eleganco. Kinematografske slike so prav dobro vspele in napravile mnogo smeha; bile so za Sežano nekaj novega. Vtis bi bil pa še boljši, ako bi bilo več spremembe in ako ne bi vse tako strašno dolgo trajalo. Na višek je dospelo razpoloženje pri igri »Popolna žena«, ki so jo vprizorili dilet. sežanskega dramat. kluba. Režiser je imel pri tej igri srečo. Prvič pri izbiranju igre in drugič radi dobre razdelitve vlog. Lahko rečemo, da nobenemu bi ne bilo žal plačati dvojno vstopnino samo za to igro. Že pri prvem nastopu se je začela igra lepo razvijati, ko pa je prišel na oder stari, plašni stric Vrabelj (g. Mislej), ki ni bil vajen žensk in se je vedno le plašno umikal, zavladalo je tako veselje, da gledalci niso mogli priti iz smeha. Komaj se je polegel en izbruh smeha, že se je moral vsak smejati vnovič in to je trajalo do konca dejanja. Vrabel je igral res mojstrsko svojo vlogo, dasi je ista težka. Bil je popoln v maski, govoru in igri. Oni gibljaji z rokama, pokloni, strah pred žensko, ona tesnosrčnost, ki smo mu jo čitali na obrazu; vse to ga je delalo tako komičnega, da smo se mu morali od srca smejati; da marsikateri celo do solz. Opažamo že deli časa, da ima g. Mislej dober igralski talent, posebno ako je treba ustvariti kak original. Simpatičnemu g. Viktorju iskreno čestitamo in želimo, da bi ga zopet kmalu videli na odru. Sežanski dramatični klub bi pa moral skrbeti, da bi taki člani pohajali v dobro dramatično šolo. Res je škoda, da se skriva tak talent doma, medtem ko bi lahko še mnogo koristil na polju dramatične umetnosti. Ne smemo pa pozabiti ostalih igralcev. Gospa zdravnikova (gdč. Amfova) je bila prav dobra, ter je prav lepo pokazala nerednost in slabosti »Popolne žene«. Minka (gdč. Kocjanova) je bila res ljubka, energična hišna. Posebno nam je ugajala v dejanju s starim, plašnim Vrabljem, misleča, da ji hoče sivi starec razkriti svojo ljubezen. G. Majer je bil kot skrben zdravnik dober, le včasih mu je zmanjkalo besed. Igra je bila dobro naštudirana in želeli bi jo zopet kmalu videti v Sežani. Po končanem vsporedu izšel je šaljivi časopis »Bolha«. Cela dvorana je bila kakor velika **čitalnica. Nekateri so se tresli držeč** v rokah »Bolho« in so s strahom gledali ali je ista hudobna in ako rada pika, ko so pa videli, da ta bolha ni prehuda in da nje pik ni posebno strupen so se potolažili. Ne priporoča pa se »Sokolu« izdajanje takih šaljivih časopisov, ki prinesejo v sokolske vrste večkrat razne prepire. Društvo je odvisno od vsega občinstva, za to je boljše ako opusti izdajanje tacega lista, ki vsebuje »Moderno pitanje« in razne »novele sež. stricev«, ki pa so tudi člani Sokola. Kmalu se je razvil prav animiran ples. Serpentine so švigale po zraku in nekatere parčke, tako povezale, da se skoraj niso mogli rešiti. Vrle sokolice so prav pridno prodajale cvetlice. Vse je bilo zadovoljno in praznično razpoloženo. Šele proti 4. uri zjutraj se je občinstvo jelo razhajati in vsakemu je bilo žal, da je tako lepo večer tako hitro minil. Cela prireditev je bila zelo skrbno pripravljena in lahko se trdi, da kar se tiče priprav in zbranega programa pri raznih veselicah, gre »Sokolu« od vseh naših društev prvo mesto.

Dnevni pregled.

Težak je bil položaj naprednih poslancev v ravnokar minulem zasedanju deželnega zbora. Volilci so stavili na nje velike zahteve in oni so se pošteno potrudili, da opravičijo zaupanje svojih volilcev in da storijo nekaj za deželo. Pridno in vestno so se udeleževali razprav vsi brez izjeme in potrpežljivo so prenašali vsa nasilja in vse žalitve z onim miroм, in samozatajevanjem, ki je bilo potrebno, ker sicer bi jih klerikalna večina kratkomalo ven pometala, kakor je vrgla delavnega poslanca Ribnikarja. To pa ne bi bilo koristno, napredni poslanci so hoteli ostati v zbornici, da večini vsaj **dokažejo**, da slabo gospodari, da je njena uprava krivična in strankarska, ko že ni bilo upanja, da bi večino pripravili do tega, da bi svoje vedenje spremenila in krenila na druga, boljša pota. Napredni volilci so s svojimi zastopniki v deželnem zboru lahko popolnoma zadovoljni, ker so v težkih razmerah vršili svojo dolžnost vestno in naravnost požrtvovalno, pokazali so pa tudi, da so resna stranka, ki ji je tuja vsaka demagogija in deželna uprava bi bila čisto drugačna, ako bi jo vodili naprednjaki. Morda sedaj tudi oni izprevidijo, ki so iz bogsigavedi kakega vzroka volili klerikalno, da so storili napako, ker so s tem omogočili, da je obdržala v svojih rokah deželno upravo, stranka, ki so ji njeni strankarski interesi vse, koristi dežele pa — lanski sneg.

Zgrešena politika. Klerikalci so menda mislili, da so zadeli terno, ko novih deželnih davkov, po katerih diferenciaciji so močno zadeli industrirencijaciji so močno zadeli industrijo. Napredni poslanci so jim v deželnem zboru dokazovali, da taka finančna politika ni pametna, ker se z njo **preganja industrijo iz dežele,** oziroma ovira se razvoj industrije, od katere bi imela dežela lahko velike koristi. Klerikalci so se tem trditvam smejali v deželnem zboru, ker tega najbrže večina njih ni razumela. In vendar je stvar tako enostavna, da bolj enostavna že biti ne more. Saj vendar noben kapitalist ni vezan na Kranjsko in vsak, ki bo imel namen ustanoviti kako tovarno, bo to storil pač tam, kjer mu bo kapital čem sigurnejše in dobičkanosnejše investiran. Ako so v drugih, sosednjih deželah deželni davki manjši, ne bo noben kapitalist čisto nič pomišljal in bo investiral svoj kapital v deželi, kjer bo podjetje, v katerega vloži svoj kapital, manj obremenjeno z davki. To je jasno. Posestva se ne more prenesti iz ene dežele v drugo, denar pa prav lahko in da dežela Kranjska ne bo imela koristi od tega, ako ne bo imela industrije, je jasno. **Oškodovan bo pa s tem posredno kmet** in sicer prav občutno, **ker čem več je industrije v deželi, tem lažje proda kmet svoje poljedelske produkte.**

To ni pametno. V štajerskem deželnem zboru so imeli tudi narodnostno debato. Slovenski poslanci so namreč stavili predlog in ga tudi primerno utemeljili, da se upelje proporčni volilni sistem za občinske volitve v Mariboru, Celju in Ptuju. Nemci so bili seveda, takoj pokoncu in vsi izven sebe, ta zahteva se jim je zdela nečuvena in takoj so začeli izjavljati na vsa usta, da oni tega nikdar ne bodo dovolili, to pa zato ne, ker — morajo varovati Avstrijo! Oni, štajerski Vsenemci, pa naj čuvajo Avstrijo pred Slovenci, ki jih je sama lojalnost, tako, da je ta malo pregoreča lojalnost prešla že v pregovor! Med drugim je rekel neki nemški poslanec, da je od tega, ako bo vlada podpirala Nemce ali ne, odvisno, ako pride avstrijska armada, ko bo korakala proti jugu, prišla v sovražno ozemlje že pri Dravi, ali pa še-le pri Savi. Z drugimi besedami, ako dobijo Slovenci na Štajerskem svoje pravice, pride avstrijska armada v sovražno ozemlje že pri Dravi, ako bodo pa štajerski Slovenci še dalje preganjani, se bo avstrijska armada lahko brez skrbi kretala še malo dalje, namreč do Save in tam šele pride v sovražno ozemlje. Zdrav razum nam pravi, da je stvar ravno nasprotna, z druge strani bi si pa upali vseeno opozoriti merodajne činitelje na to, da niso prav storili, ko niso tega nemškega poslanca zavrnili. Saj to pa vendar menda ni v interesu države, da se Slovencem naravnost sugerira in se jih sili k temu, da postanejo res taki, kot jih opisujejo nemški listi! Taka politika ni pametna.

Lepo izpričevalo je dal »Slovenec« svojim kmetskim poslancem v deželnem zboru. Te dni je »Slovenec« izdal parkrat zelo čudno izpričevalo o klerikalnih poslancih. Enkrat je napisal: poslanec Zurc se je postavil pred dr. Tavčarja, ki je takoj umolknil. Drugič je napisal, da je poslanec Drobnič udaril po klopi pred poslancem Ribnikarjem, ki se je takoj vsedel. Kdor zna čitati in ve, kaj ta namigavanja v žargonu kmetskih fantalinov pomenijo, tedaj moramo reči, da je »Slovenec« dal svojim poslancem takšno izpričevalo, da se ga oni lahko sramujejo, ker jih je s svojimi opazkami naslikal zmožne rabiti surovo, brahialno silo napram poslancem nasprotne stranke, ki niso marali kar brez vsega požreti klerikalnih predlogov. Res v čudni luči je pokazal »Slovenec« katoliške može. Ne vem, če mu bodo ti posebno hvaležni, ker ni posebna čast veljati za dobrega učenca dr. Krekovih političnih naukov.

Nemška kultura se prične širiti tudi na Kitajsko. 1. marca je bilo v Berlinu ustanovljeno novo nemško društvo za Kitajsko, ki bo imelo nalogo širiti nemško kulturo po Kitajskem in tam delovati v zmislu nemških gospodarskih interesov. Predsedoval je Goltz. Zastopana je bila veletrgovina, zastopani so bili denarni zavodi, nemško - azijska družba in vzhodnoazijsko društvo v Hamburgu. Sredi marca prične društvo oziroma institut s svojim delom V programu stoji: Kitajski inštitut ima namen seznanjati kitajsko ljudstvo s pridobitvami nemške vede in tehnike sedanje dobe, posreduje gospodarske vezi med obema državama. Ustanavljale se bodo nemško - kitajske srednje šole, zdravniške in druge visoke šole. Dalje nemško-kitajske bolnice; pošiljali se bodo na Kitajsko nemški učitelji in zdravniki. Ustanavljali se bodo nadalje jezikovni tečaji, knjigotržnice itd. Dalje hoče družba skrbeti za to, da se bodo prirejala znanstvena potovanja na Kitajsko in da se bodo kitajski mladeniči šolali na Nemškem. — Tako se hočejo Nemci povsod vriniti in povsod hočejo širiti svojo kulturo, toliko opevano v Alzaciji - Lotringiji. Sicer pa: če hočeš biti poznan, govori o sebi in pokaži kaj imaš — to znajo Nemci in zato hitijo od uspeha do uspeha.

Haeckel noče plemstva. Glasoviti naravoslovec Haeckel se je odrekel plemstvu, ki mu je bilo podeljeno ob njegovi osemdesetletnici. — Pravtako je zavrnil podobno odlikovanje pred davnimi leti njegov ded.

La vita dei cani illustri. Italijanski romanopisec Gabriele d' Annunzio pripravlja novo knjigo z zgornjim naslovom. V nji bo popisal — kakor se je izrazil sam nasproti nekemu angleškemu publicistu — življenje svojega psa.

»Zvonček«, XV. 3.: Cvetko Gorjančev: Junaški deseterci. — A. Grmekova: Naš mali Rudo. — Božidar Borko: Ob zori. — Cvetomirski: Lovci. — Stric Tine: Čitati — dobro, poizkusiti — bolje! (Z desetimi slikami. (Dalje.) Fran Žgur: V spominsko knjigo. — S. Koprivec: Naša Marijanica. — H.: Zajokal je . . . — Vekoslav Strmšek: Učenec — tat. — Pouk in zabava. — Kotiček gospoda Doropoljskega. — Slike: Iz šole domov. — Mož, mačka in miš. — (Poleg ilustracij.) Najtopleje priporočamo!

Prvo slov. pevsko društvo »Lira« v Kamniku opozarja vso javnost, naj se v društvenih zadevah v bodoče vsakdo obrača le na njegov odbor, nikakor pa kot doslej le na posamezne odbornike ali člane.

Promet Mestne hranilnice v Novem mestu. V mesecu februariu t. l. je 242 strank vložilo 85.219 K 36 h, 207 strank vzdignilo 69.467 K 4 h, torej več vložilo 45.812 K 32 h. 4 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 6100 K. Stanje vlog 3,515.191 kron 49 h. Denarni promet 376.836 K 54 h. Vseh strank bilo je 925. — Ravnateljstvo Mestne hranilnice v Novem mestu.

300.000 ljudi brez dela. V Novem Jorku je — po zadnji štatistiki 300 tisoč ljudi brez dela. Beda in pomanjkanje med brezposelnimi je strašna. V parlamentu je bil podan predlog, če se ne bi morda moglo temu pomanjkanju odpomoči. 1. t. m. je poskusilo vdreti v neko cerkev 1000 brezposelnih. Vršila se je ravno služba božja. Hoteli so v cerkvi prenočevati. S svojim vpadom so povzročili med verniki, posebno med ženami veliko paniko. Na pomoč je morala priti policija, ki je brezposelne siloma spravila zopet na prosto. Verniki so nato prisostvovali maši do konca.

Surova čukarija. Kakor po navadi so priredili tudi brezovški fantje svojo predpustno veselico na pustno nedeljo. Te veselice so se udeležili tudi čuki. Zvečer je prišel neki čuk v sobo in ga je neki drugi čuk prijel ter ga začel obdelavati s pestmi — nazadnje ga je podrl na tla — seveda je prišlo še nekaj drugih na pomoč, da so pokazali, kako znajo telovaditi. Od take telovadbe pride beseda »tolovaj«.

Pogovor v postu. A.: »Hej, prijatelj, kje pa vendar tičiš? Že ves teden te nisem videl.« B.: »I, kje naj tičim drugod kakor doma. Saj je vendar sedaj postni čas. Pred pustom smo plesali in praznili kozarce in mošnjičke, a sedaj bomo pa živeli solidno in štedljivo? Denar moramo izdajati le za najpotrebnejše, namreč za zgradbo »Sokolskega doma« v Št. Viđu nad Ljubljano.

Težka nezgoda pri slamoreznici. Iz Bukovce pri Kamniku nam poročajo o težki nezgodi, ki je doletela tamošnjega posestnikovega sina 14-letnega Andreja Lužarja. Te dni je fant pripravljal rezanco za živino. Pri tem poslu je pa postopal tako nesrečno, da mu je stroj odtrgal desno

roko. Nesrečnega mladeniča so prepeljali v bolnico.

Fantalinske surovosti. Na pustni torek zvečer se je hotel pozabavati tudi Alojzij Žitnik iz Črne vasi. Oblekel se je v »maškare« ter se mirno sprehajal po vasi. Naenkrat so pridrveli nad njega fantalini, ga napadli, vrgli na tla in tako surovo pretepali, da je dobil težke telesne poškodbe in so ga morali prepeljati v deželno bolnico.

Hlod mu je zlomil nogo. Delavec Anton Pogačar z Bleda je nakladal v gozdu hlode. Hlodi so bili spuščeni z brega in hlapec je ostal pod bregom in jih nakladal. Pri vsem je treba pazljivosti. Samo en trenotek Pogačar ni pazil in že mu je priletel hlod na nogo tako nesrečno, da mu jo je zlomil.

Telečja pečenka jima je dišala. Dvema postopačema je zadišala telečja pečenka. Kako priti do nje? Draga je in tam, kjer kupuješ pečeno še nič kaj prida ni. Veš kaj, dajva ukrasti tele. Rečeno, storjeno. Zasledila sta, da ima posestnik Smrkje pri Moravčah nekje rejeno tele. Nista se dolgo obotavljala. Odpela sta ga in hajd z njim v gozd. Toda prekmalu je bilo veselje. Gospodar jih je zapazil, kako sta »cifrala« tele v gozd. Seveda mu ni bilo po godu, tele je bilo vendar vredno 140 K. Zato je pohitel za njima. Vzel pa je s seboj tudi puško in je štirikrat za falotoma ustrelil, ki sta si mislila, da je boljše pustiti tele, kakor dobiti krogljo v kožo. Tako je bilo tele rešeno. Eden od postopačev je imel brado; drugi je bil rujavo oblečen.

1000 kron ukradenih. Neznani lumpje so minuli mesec vrgli iz okna trgovine Marije Oblak iz Dobračevega omrežje, se splazili k blagajni ter odnesli s seboj 1000 K denarja.

Po preži. V Brezovu so imeli ženitovanje. Proti večeru so prišli na prežo fantje iz vasi. Do jutra so se zabavali in prijateljili, na cesti domov so se pa menda prenasičeni stepli. Eden jo je staknil. 21letni Jožef Krašovec je dobil s »triteljcem« takšne poškodbe, da so ga morali prepeljati v kandijsko bolnico.

Orožnik prebodel z bajonetom v trebuh ubogega bajtarja. Janez Kavčič iz Drage je šel na obisk k svojim sorodnikom v Črni vrh nad Škofjo Loko. Srečal ga je orožnik in vprašal ga je odkod je. Kaj se je odigralo med njima, ni znano. Dejstvo pa je, da ga je **orožnik prebodel z bajonetom skozi trebuh in ga še s kopitom po glavi in rokah težko poškodoval.** Pričakujemo, da posežejo vmes oblastnije in da stvar razjasnijo.

Slovensko akademično društvo »Slovenija« priredi dne 11. marca 1914 v dvorani hotela »Post« I., Drachengasse 3, Aškerčev večer. Sodelujejo: g. dr. Ivan Prijatelj, ga. Jeanetta pl. Foedranspergova, g. Josip Rijavec, g. Ignacij Gruden, g. Anton Neffat. Začetek ob pol 9. uri zvečer. Po vsporedu igra dijaški salonski orkester. Vstopnina: Sedeži: I. do IV. vrsta po 4 K, V. do X. vrsta 2 K 50 v. Ostali sedeži po 1 K 50 v. Stojišča po 1 krono, dijaki 60 vinarjev. Predprodaja vstopnic v prostorih slov. akad. društva »Slovenije«, Langengasse 50, vsak dan od 1—2 ure popoldne in od 7—8 ure zvečer.

»Akademično društvo slovenskih tehnikov na Dunaju« ima svoj III. redni občni zbor v soboto 7. t. m. v restavraciji »Budweiser Bierhalle« (Kudlaček), IV. okraj, Schleifmühlgasse 6 z običajnim vzporedom. Slovanski gostje dobrodošli!

Razne zanimivosti.

Velika tatvina. V kolodvorskem poštnem uradu v Benetkah so neznani storilci ukradli te dni poštno pošiljatev 110.000 lir, ki jo je oddala tamošnja filijalka Banca di Napoli na Banca mutua popolare v Verono. Ukradeni denar je poštni urad sprejel; pozneje so še enkrat pregledali pošiljatve in so zapazili, da manjka omenjenih 110.000 lir. Začela se je takoj preiskava, ki pa ni imela doslej nobenega uspeha.

Ljubljana.

— **Deželni glavar** dr. Šusteršič se je v zadnjih dveh sejah deželnega zbora popolnoma spremenil. Pri proračunski debati je nastopal kot kak Tisza, ali pa še hujše, ljudje so se kar škandalizirali nad njegovimi brezprimernimi nasilstvi, s pomočjo katerih je uduševal kolikor se je le dalo, glas manjšine, pri zadnjih dveh sejah je bil pa miren in hotel je biti celo pravičen in je dvakrat opomnil klerikalne poslance (Jarca in dr. Zajca), kar bi vzbudilo začudenje, ko ne bi bila stvar sama po sebi popolnoma jasna. Ta stvar je namreč taka: Klerikalci so se bali proračunske debate, bali so se kritike svojega slabega gospodarstva in da bi to kritiko udušili, da bi jo reducirali na minimum, je postal dr. Šusteršič enak madžarskemu grofu Tiszi, jemal je naprednim poslancem besedo, Ribnikarja je celo izključil, bil je surov in je napredne poslance celo zmerjal, klerikalni poslanci so pa smeli delati, kar so hoteli, njim je bilo vse dovoljeno, dr. Zajc je mogel psovati kolikor je hotel, dr. Pegan in Jarc ravno toliko in kaplan Škulj je mogel reči Ribnikarju, da laže — to je gotovo žaljivo! — in deželni glavar niti z mezincem ni ganil. Ko je bilo vprašanje proračuna rešeno, je odpadel glavni vzrok za nasilja in deželni glavar se je »poboljšal«, kakor hitro pa pride v prihodnjem zasedanju zopet kaka kočljiva zadeva na dnevni red, se spremeni deželni glavar zopet v — Tiszo.

— **Nikogar se ne bojijo!** Doktor Lampe je rekel v deželnem zboru, da se klerikalci ne bojijo nikogar, niti učiteljev, ako niso zadovoljni z novim šolskim zakonom, niti davkoplačevalcev, ako jim niso po volji novi davki. Verjetno, saj se je mnogo učiteljev poklerikalilo, četudi so klerikalci največji sovražniki šole in učiteljstva in tudi davkoplačevalci so jih volili pri zadnjih volitvah, četudi se jim je od napredne strani dovolj dopovedovalo, da klerikalci nimajo ravno najčednejših namenov z žepi teh davkoplačevalcev. Ampak kar je preveč, je preveč. Oni učitelji, ki so presedlali, so to storili gotovo samo v prepričanju, da bodo imeli od tega koristi in da bodo klerikalci uredili učiteljske plače kakor hitro bodo to dopuščale deželne finance. Sedaj se je to zgodilo, država bo dajala deželi Kranjski čez 800.000 kron na leto in vlada naravnost želi, da bi se ti njeni preodkazi iz povišanega davka na žganje uporabili za ureditev učiteljskih plač. In kaj so storili klerikalci? Napravili so nov šolski zakon in z njim zvezali povišanje učiteljskih plač, ker dobro vedo da nov šolski zakon v sedanji njegovi obliki ne bo sankcioniran. Morda sedaj spregleda marsikak Slomškar! Davkoplačevalcem pa so klerikalci prisegali pred volitvami, da ne zvišajo davkov. Požrli so besedo in pri prihodnjih volitvah bodo imeli besedo — goljufani volilci. Mislimo, da dr. Lampe preveč računa na neumnost in zabitost ljudstva in upamo, da se zmoti.

— **»Bomo šli v Moste.«** Ko so napredni poslanci v deželnem zboru dokazovali, da nastane v Ljubljani zaradi novih davkov neznosna draginja, se je oglasil bogati Jarc in zaklical besede: »Bomo šli pa v Moste.« Tako neumnost je mogel izreči samo človek Jarčevega razuma in tudi take hudobije je zmožen samo tak-le klerikalni koritar kot je Jarc. Klerikalci se Ljubljani sicer na vse mogoče načine dobrikajo in se jim prilizujejo, posebno za časa volitev, v resnici jo pa sovražijo iz dna svojih umazanih duš, ker se noče omadeževati s tem, da bi se jim podala. Zato bi klerikalci najrajše videli, da Ljubljana popolnoma propade in klic »Bomo šli v Moste« ni prišel iz Jarčevih ust kar tako-le mimogrede, nasprotno, ta klic ima svoj pomen: on izraža srčno željo klerikalcev, da bi se ljudje Ljubljane izogibali kolikor bi to le bilo mogoče in da bi tudi sedanji njeni prebivalci zbežali iz nje, samo da bi postala Ljubljana brezpomembna dolga vas, tako, da bi lahko rekli, da jim do take vasi niti ni nič in da jim je vseeno, ako je njihova ali pa tudi ni. Tega sicer najbrže ne bodo dosegli klerikalci, ako Ljubljana radi »ljubezni«, ki ji jo izkazuje klerikalna večina deželnega zbora tudi ne bo napredovala, vsaj nazadovala ne bo, ampak ko bodo zopet občinske volitve, naj sporočijo ljubljanski volilci klerikalnim kandidatom, **naj gredo v Moste!**

— **Ljubljanski magistrat in nemščina.** Ko je poslanec Jarc v deželnem zboru trdil, da ljubljanski magistrat dopisuje s celovškim magistratom v nemškem jeziku, so bili tudi naprednjaki ogorčeni, ker, **ako bi to res bilo,** bi bil to res škandal. Mi smo o resničnosti te trditve dvomili in konstatiramo z veseljem, da je bil naš dvom popolnoma upravičen. Stvar je namreč naslednja: Ljubljanski magistrat dopisuje z vsemi občinami in **tudi s celovškim magistratom slovensko** — uradno namreč. Ako pa ljubljanski magistrat prosi od celovškega kako **uslugo,** ki jo naprošeni lahko stori, lahko pa tudi zavrne, tedaj se, seveda, posluži nemščine, ker drugače mu celovški magistrat (ker ne bi bil primoran) niti odgovoril ne bi. To je pa nekaj čisto druzega kot ono, kar je rekel celovški župan Metnitz, za njim »Slovenec« in končno še Jarc v deželnem zboru. Tako smo mi poučeni o tej zadevi in nimamo nobenega povoda, dvomiti, da ta naša informacija ni resnična. To potrjuje tudi »Slov. Narod«, ki je o zadevi gotovo dobro poučen. Klerikalci naj torej ne očitajo drugič naprednjakom narodne mlačnosti in naj rajše pometajo pred svojimi vrati, kjer je — smetja več kot preveč.

— **Čudna, nepoznana Zajčja lastnost.** Iz včerajšnjih poročil o tajni seji je razvidno, da je dr. Zajc zardeval, ko je čital »Dan« glede Bučarja. Izjavljal je, da ga je sram.

— **Kaj pa to pomeni?** Germanizacija napreduje na vseh koncih in krajih in srečni časi starih Kranjcev se vračajo. To dokumentirajo med drugim vstopnice za prihodnje operne predstave, kjer se blesti poleg slovenskega besedila: 12. März 1914. — Res, daleč smo prišli! — Vaš pristaš.

— **Odrivanje naših ljudi na tukajšnji cestni železnici.** Žalostna kranjska politika odriva ves narodnostni boj v ozadje pozabljivosti. Nemci postajajo vedno bolj predrzni. Kjerkoli le morejo odjesti kruha našim ljudem, gotovo ne zamude ugodne prilike. Pri tukajšnji cestni železnici je prišlo že večkrat kaj navskriž, ker se je uslužbencem delala krivica. Ni čuda, da raste v zadnjem času zopet nejevolja, ker se tako pristransko postopa. Pred kratkim je pritiral preglednik Wiederwohl nekoga iz kočevskih host — jasno je, da ne zna slovensko in kar hitro ga je dal v sprevodniško rekrutabrihtungo. Navada je, da se vozače, ki že dalje časa vozijo, spravlja na mesto sprevodnikov, ker je malo bolje stališče. Zdaj pa pride Švaba in odrine jih kar pet ali več, ki že leta čakajo na to mesto. Sploh je pa še vprašanje, kako more opravljati službo človek, ki ne zna slovenski. Med starimi vozniki so pa ljudje, ki obvladajo celo tri jezike, a ti morajo seveda le voziti in voziti. Napravite red! — Meščan.

— **Zlata zapestnica** se je izgubila od Martinove ceste proti Poljanski cesti. Pošten najditelj naj jo prinese v uredništvo »Dneva«.

— **Na gradu se je poškodoval** 15letni učenec Leopold Jamnik. Posnemati je menda hotel kuščarico, plezal po zidovju in padel ter si močno ranil roko.

— **Gostovanje gdč. Micike Mihičičeve.** Danes gostuje na našem odru prvič v vlogi gospe Marijane — »Stari paviljon« — gdč. Micika Mihičičeva, igralka kr. zemalj. kazališta v Zagrebu. Gdč. Mihičič? To ime je bržčas Ljubljančanom neznano, nepomembno. Toda kar sta bila pokojni Fijan in gospa Strozzi za zagrebško klasično dramo, to sta gdč. Mihičičeva in g. Ign. Borštnik za zagrebško moderno dramatsko umetnost. Gdč. Mihičič je največja umetnica modernega hrvatskega repertoarja, duhovita, samonikla igralka uprav sijajnega talenta. Blizu 20 let že kreira vse moderne, tudi najtežje, najbolj komplicirane ženske značaje in njen veliki sloves sega preko Hrvaške-Slavonije, Dalmacije, Bosne tja med Srbe in Bolgare. Slovenci, ki se ne zanimajo dovolj za jugoslovansko dramsko umetnost, spznajo v tej dami najboljšo partnerico gosp. Borštnika, ki sta skupno žela prave triumfe v minolem desetletju na zagrebškem odru. Za slovensko moderno dramo je gostovanje gdč. Mihičičeve dogodek prve vrste. V **»Starem paviljonu«** igrata gdč. Mihičičeva in g. Borštnik glavni vlogi. Velezanimiva drama je našla torej tudi na našem odru dva velezanimiva umetnika, ki naj ju gre gledat vsakdo, ki ljubi moderno lepoto Talijino! Drama je vzorno pripravljena.

— **Gostovanje hrvatske dramatske umetnice.** Danes zvečer gostuje v Wiedovi velezanimivi drami »Stari paviljon« prva igralka hrvatskega modernega repertoarja, odlična umetnica gd. Micika Mihičič. Ta dama ima ogromen repertoar ter zavzema kot umetnica eno prvih mest na slovanskem jugu. Njena inteligenca, njen temperament in okus, njen zvonki organ in prefinjena igra, jo delajo prvakinjo med vsemi modernimi glumicami v Zagrebu. Poleg nje igra glavno vlogo gospod Borštnik. Opozarjamo na to velezanimivo gostovanje. Naša čast zahteva, da bo danes gledališče polno, ko nam zaigra velika jugoslovanska umetnica eno svojih najboljših vlog. Opozarjamo pa tudi v Ljubljani živeče brate **Hrvate in Srbe,** da izrazijo svoji odlični sestri svoje simpatije.

— **Obe podružnici v Spodnji Šiški družbe sv. Cirila in Metoda vabita svoje člane k rednemu občnemu zboru,** ki bo v nedeljo 8. marca ob 2. popoldne v Čitalnici. Vrli cirilmetodarji in vrle cirilmetodarice, pokažite, da napredna Šiška visoko ceni prekoristno družbo! Na svidenje! Posebnih vabil se ne bo razpošiljalo. — Združena odbora.

— **Slov. pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«** naznanja, da priredi v sredo, dne 18. marca t. l. v Mestnem domu **velik ljudski koncert.** O vzporedu, ki obsega izredno lepe in zanimive skladbe, ter o sodelujočih bomo poročali.

— **Občni zbor deželnega društva državnih pisarniških oficijantov in pomočnikov za Kranjsko** se vrši v nedeljo dne 8. marca t. l. ob 3. uri popoldne v Prešernovi sobi restavracije pri »Novem svetu«, Marije Terezije cesta 14, z običajnim dnevnim redom.

— **Občni zbor »Podpornega in pravovarstvenega društva državnih uradnih slug, poduradnikov in pomožnih slug za Kranjsko«.** V soboto 28. februarja t. l. vršil se je občni zbor gorenjega društva pri zelo obili udeležbi članstva. Zborovanje je otvoril predsednik društva g. Karl Zorko s pozdravom tovarišev, ter je podal splošni pregled delovanja društva. Tajnik Huebscher je poročal, da je bilo v poslovnem letu 12 mesečnih sestankov in 4 odborove seje. Blagajnik g. Jerman poda nato sledeče blagajniško poročilo: Ostanek premoženja leta 1912 312 K 20 h, dohodki leta 1913 219 K 78 h, izdatki leta 1913 31 K 65 h, skupno premoženje znaša 500 kron 33 h do konca februarja 1914. Računski pregledovalec g. Karl Pirman poroča, da je pregledal knjige in račune in našel vse v najboljšem redu. Blagajniku se poda potem absolutorij. Na predlog predsednika g. Zorko se določi pogrebščina po umrlem članu na 100 K; za posmrtnico umrle žene pa 50 K. Za novo vstopivše člane se določi vpisnina na 2 K, mesečni prispevek pa po 60 h. Na predlog predsednika se pravila v toliko izpremene, da imajo pristop k društvu vsi državni uslužbenci in bode imelo društvo v prihodnje naslov: **»Podporno in pravovarstveno društvo državnih uslužbencev za Kranjsko v Ljubljani«.** V odbor so bili izvoljeni sledeči funkcijonarji: predsednik Karl Zorko, namestnik August Jeršek, tajnik Ivan Huebscher, namestnik Miha Kosmač, blagajnik Karl Jerman, namestnik Anton Čuden, odborniki Anton Ravnikar, Ivan Svetlič, Fran Gabršek in Fran Zupančič, namestnika Alojzij Avanzo in Jernej Milavec. Pregledovalca računov Karl Pirman in Fran Brenčič. Ker se ni stavilo posebnih predlogov, zaključi predsednik zborovanje ob 11. uri zvečer.

— **Občni zbor društva odvetniških in notarskih uradnikov za Kranjsko v Ljubljani** se vrši v soboto dne 7. marca 1914 ob 8. uri zvečer v hotelu »Štrukelj« v Ljubljani.

— **»Knežna Spinarosa pleše«,** krasna Cowboy-drama v 4 dejanjih, v glavni vlogi slovita plesalka Ritta Sacchetto, se predvaja danes v kinematografu »Ideal«. Jutri, v soboto, učinkovita drama v dveh dejanjih »Trobentice« in bujna veseloigra »Eno noč v Berolinu« ali »Levi so prosti«.

Loterijske številke: Brno: 30, 34, 52, 82, 36. — Gradec: 76, 27, 63, 64, 15.

Trst.

Poitalijančevanje v tržaški socialni demokraciji presega že vse meje. V nedeljo, 1. t. m., se je vršilo v italijanski šoli v ulici G. Torini zborovanje pomočniškega zbora pekovske zadruge. Navzočih je bilo kakih 150 pomočnikov. In dasi so bili vsi Slovenci — med njimi je bilo samo kakih 15 posili Italijanov — se je vršilo zborovanje samo v italijanskem jeziku. Ker je bilo to zborovanje zelo važnega pomena — šlo se je namreč za obnovitev kolektivne pogodbe, ki poteče dne 22. t. m. — so zahtevali razni navzoči, zlasti člani »Zveze jugoslovanskih pekovskih pomočnikov«, da se zborovanje vrši tudi v slovenskem jeziku, v jeziku torej, ki je vsem razumljiv, zakaj med navzočimi je bilo dve tretjini takih, ki poznajo italijanski jezik le od daleč in ena dobra četrtinka, ki italijanskega jezika sploh ne razumejo. Sodrug Kermolj, Slovenec, ki je voditelj socialno demokratične pekovske organizacije, pa je vkljub temu še čutil potrebo, da je zaradi lepšega takoj v začetku vprašal zborovalce, če želijo, da se govori tudi v slovenskem jeziku. Pečar: »To je škandal! Vprašajte rajše, če je potrebno, da se govori tudi v italijanščini — saj jih je samo 10, ki se smatrajo za Italijane, ki pa tudi razumejo slovensko.« Stvar je prišla na glasovanje. Ker pa so bili socialni demokrati v večini, je bil sprejet predlog, **da se sme govoriti samo v italijanskem jeziku. Za ta predlog so namreč glasovali tudi tisti socialni demokrati, ki ne razumejo niti trohice italijanščine. Pokazali so s tem dosti jasno, v kakem duhu jih vzgojujejo socialno demokratični voditelji.** — Zborovanje se je nato vršilo v sami blaženi italijanščini. Ko pa je g. Pečar proti koncu zahteval pojasnilo v slovenskem jeziku, so se socialni demokratje zgražali ter so protestirali proti temu, češ v slovenskem jeziku je nepotrebno govoriti. Ko je zborovanje končalo, so med potjo narodni pekovski pomočniki vprašali socialne demokrate, zakaj da niso dovolili, da bi se bilo na zborovanju govorilo v slovenskem jeziku, ko je ta jezik vendar njihov materin jezik, so jim le-ti odgovorili: »Slovensko smo govorili doma, tukaj pa je treba govoriti italijansko.« Gosp. Trampuš vpraša: »Pa ste vendar Slovenci!« Odgovor: »O — seveda da smo, a se ne pustimo videti kakor Vi.« — Trampuš: »Pri vsem slabim imate torej vendar nekaj dobrega na sebi; nam vsaj ne delate sramote.« — Iz popisanega dogodka se zrcali duša tržaških slovenskih tržaških slovenskih socialnih demokratov. Po veliki večini so vsi takih idej. To dela sramoto celemu slovenskemu narodu. Potem pa imajo še pogum, lagati se slovenskemu delavstvu, da je socialna demokracija pravična, da nastopa za enake pravice vseh narodov. To je pravcata hinavščina, ki jej ni para. Sram naj jih je! Poskrbeti bo treba, da se napravi tem sramotnim razmeram čimprej ko mogoče konec. Tako ne sme iti naprej! — Eden izmed navzočih.

Tečaj italijanskega jezika. »Hrvatsko šolsko društvo« v Trstu je otvorilo tečaj za italijanski jezik. Vršil se bo vsaki torek in petek od 8. do 9. zvečer v društvenem prostoru, ulica Lavatoio št. 1 (blizu Narodnega doma). V ta tečaj se lahko vpišejo samo Slovani, druge narodnosti se ne bo sprejemalo. Pozivljamo torej vso ono slovansko mladino, ki ima smisel za italijanski jezik, da se tega tečaja udeleži. Za nas tržaške Slovane je nujno potrebno, da obvladujemo tudi italijanščino; ta nam omogoča, da se lažje razvijamo in da vodimo uspešnejši boj proti narodnim nasprotnikom.

Slovensko gledališče v Trstu. V nedeljo popoldne se je igrala drama »Gospa majorka«, zvečer pa veseloigra »Gospod senator«. Obe igri sta uspeli dobro. — Prihodnjo nedeljo ob 3 uri 30 minut popoldne se uprizori »Gospod senator«, ob 8, 15 minut zvečer pa burka »Martin Smola«.

Tržaška sokolska župa priredi v nedeljo, 8. marca 1914, ob 10. dopoldne redni občni zbor, in sicer v telovadnici Sokola, ulica Stadion št. 21.

NAJ BO ŽE ENKRAT KONEC!

K včerajšnji notici, priobčeni pod zgorajšnjim naslovom, moramo še nekoliko dodati, kar mislimo, da bode vendar enkrat res napravilo konec čudnim razmeram slov. trgovskih pomočnikov. Ni le samo, da se v kavarni govori toliko priljubljeni jezik, sploh se ga govori na plesih in drugod in ako prašate enega izmed družbe, zakaj vendar italijanski govore, takoj odgovori, da so bolj navajeni na ta jezik, ker ga celi dan v trgovini govore. Tako torej, ako so trgovski pomočniki in drugi, ki se jih to tiče, primorani v službi govoriti italijanski jezik, potem pa sploh tudi zunaj ne smejo drugače govoriti, nego prav italijansko, kar je za nas največ sramotilno. Zatorej naj vendar enkrat izgine iz srca ta slava in narodu škodljiva navada.

Ko že o tem govorimo, moramo posebno poudarjati, da tudi tržaške gospice govore rade italijanski. Mnogokrat se jih je svarilo, naj upoštevajo, da so slovenske matere hčerke, a vse to ni nič pomagalo; zato pa omenjamo danes samo greh, ako to ne bode pomagalo, bomo primorani poseči po drugem sredstvu, in prinesemo celo kopico imen takih lepih grešnic. Zatoraj tržaške gospice, bodite previdne in ne zatajujte materinega **slovenskega** jezika.

V. K.

Dobroznana trg. olja, kisa in mila

A. FURLAN

je sedaj **v Rojanu** za cerkvijo. Cene olju liter od 88 vin. naprej. Zlasti priporoča amerikansko olje po 1 K 4 vin. liter.

FRAN MALIS,

diplomiran krojač.

Trst. - Ulica Tor S. Piero 4 - Trst.

Podružnica: Nabrežina 99.

Jestvine, kolonijalno blago.

FR. MILLONIG - TRST

Piazza Caserma 5., blizu Narodnega doma.

Razpošiljanje po pošti.

Najboljše čevlje po meri dobite v novi čevljarnici

Antona Javernika,

Trst, ulica Farneto 33

Prevzamejo se tudi vsakovrstna popravila.

NESREČA NA PARNKU.

V pondeljek zjutraj se je dogodila v luki pri Sv. Andreju velika nesreča. Trije delavci so padli s krova parnika »Trigida«, ki ga popravljajo, ter obležali v spodnjem prostoru parnika. — Nesreča se je zgodila tako-le: Trije delavci, Ivan Asman, star 39 let, Rajmund Gaberšnik, star 22 let in Ivan Lucano, star 28 let, so dobili nalogo dvigniti težak kos železa iz spodnjega dela ladje in ga prenesti na krov. Ker je bilo železo zelo težko, so si hoteli olajšati trud ter so si umislili dvigniti železo na krov skozi krovno odprtino s pomočjo vrvi, ker bi morali drugače nositi železo po stopnicah iz spodnjega prostora na krov. Čez krovno odprtino so tedaj položili tram in nanj desko, na kateri so stali, ko so pričeli dvigati težo. Pri tem pa se je tram naenkrat prelomil, deska se je razklala in ubogi delavci so padli v globočino, kjer so obležali vsi trije v nezavesti. — V pričetku niso niti opazili drugi delavci nesreče, nihče drugi ni bil prisoten v tem hipu. Šele pozneje je prišel v spodnje prostore eden izmed delavcev in je zagledal nezavestne ponesrečene tovariše. Prvi hip ni vedel, kaj naj stori, nato je pograbil onega, ki se mu je zdel najbolj ranjen in ga je odnesel na rami po stopnicah na krov. — Sedaj pa je poklical na pomoč tudi druge tovariše in kmalu je hitelo vse delavstvo na mesto nesreče. Kmalu sta bila prenešena tudi ostala dva ponesrečenca na krov in od tu vsi trije z ladje. — Bil je poklican zdravnik z zdravniške postaje, ki je prihitel z avtomobilom. Zdravnik je podelil nesrečnikom prvo pomoč in je izjavil, da sta dva hudo, a ne nevarno ranjena, pri Asmanu pa je konštatiral, da ima počeno lobanjo. Vsi trije so bili takoj pripeljani v bolnišnico. Stanje delavca Asmana je obupno — on umira.

Lopa zletela v zrak.

Trst, 3. sušca.

Na nekem zemljišču nad Rocolom blizu »Lovca« si je postavila tvrdka orožja in razstrelilnih snovi malo hišico, v kateri je imela zalogo razstrelijiva. Vse slične tvrdke so namreč prisiljene od oblasti imeti svojo zalogo izven mesta na prostem, da v slučaju eksplozije ne napravi ta toliko škode, kakor se ima pričakovati od eksplozije, ki nastane v mestu. Da je ta odredba oblastnij zelo pametna, nam dokazuje slučaj, ki ga hočemo opisati.

Eksplozija.

V nedeljo, okrog polnoči se je zaslišalo v bližini »Lovca« močno detonacijo. Vse ljudstvo, ki stanuje tam v bližini, se je prebudilo iz spanja pri tem močnem poku, a vedelo ni, kaj se je pravzaprav zgodilo. Nekateri so mislili, da je preobrnila burja kak predmet in so zopet pospali, vendar jih je tudi več vstalo ter šlo iskat vzrok ropota, a ker je bilo zunaj vse tiho, so se odpravili zopet k počitku. — **Naslednje jutro,** to je v pondeljek zjutraj pa je bilo videti na zemljišču, kjer je imela tvrdka Anninger in dr. svojo lopo za streljivo, vse polno ljudi.

Lope nikjer več.

Ljudje so stali okrog kupa razvalin. Ponoči je namreč eksplodiralo v hišici, da je zletela v zrak. To je bil tedaj oni šum, ki je prebudil ljudi iz spanja. Eksplozija je morala biti res silna, zakaj hišica je bila sezidana iz kamenja, lesena je bila samo streha, kakor zahteva oblast, zakaj, ako je streha trdna in krita z opeko je eksplozija še hujša in nevarnejša. — Nekateri izmed navzočih ljudi, so šli takoj javit ta dogodek na policijo v ulico Bachi. Ni trajalo dolgo in na mesto eksplozije je prišla komisija, ki je vzela dogodek na zapisnik. Oficijal Logar je prišel do zaključka, da je moral nekdo odpreti lopo — in da je nato zažgal smodnik in dinamit. Poiskal je namreč kos razbitih vrat, v katerem je tičala ključavnica. Ko jo je pregledal, je videl, da je bila odprta, oziroma, da je bilo pero stisnjeno vanjo, kakor je takrat, ko so vrata odprta. Prav lahko verjetno je da je kdo odprl zalogo in jo zažgal iz bogve katerega vzroka. Da bi se pero samo potisnilo v ključavnico med eksplozijo, je skoro neverjetno. Policija poizveduje, a doslej še zaman. Morda se ji posreči dognati resnico: nesrečo ali požig.

Nad 100 kg dinamita.

Na lice mesta je bil poklican okrog 10. ure lastnik tvrdke, ki se nahaja v ulici S. Nicolo,10. Lastnik ni imel niti pojma o vsem dogodku, ki se je bil izvršil ponoči. Izjavil je, da si ne more misliti niti od daleč, kdo da bi mu hotel škodovati ter zažgati zalogo smodnika. Zelo se je čudil, kako je moralo priti do eksplozije, ko je vendar bila hišica dobro zaprta in zavarovana pred ognjem in je bil poleg tega smodnik in dinamit razdeljen v več delov ter dobro zavit in zaprt v škatljah, ki so bile ločene druga od druge. Komisiji je povedal, da je bilo v zalogi okrog 100 kg dinamita. Škoda, ki jo trpi, znaša blizu 2000 K.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Velikanski škandali na Revoltelli v Trstu.

(Telefonično poročilo.)

Italijanski dijaki insultirajo slovanske tovariše, ker govorijo v svoji materinščini. — Zahtevajo, da se ne izpregovori nikoli več na tem zavodu v kakršnemkoli slovanskem jeziku. — Profesorji mirijo. — Spomenica ravnateljstvu. — Šola do pondeljka zaprta. — Slov. poslanci in jugoslovansko dijaštvo pozvano k protestu.

Trst, 4. marca. Snoči smo bili telefonično obveščeni o naravnost neverjetnih škandalih, ki jih je povzročilo italijansko dijaštvo na Revoltelli vTrstu. Podivjani in sfanatizirani študenti so predvčerajšnjem napadli slušatelje slovanskih narodnosti le zategadelj, ker so govorili v svojem materinskem jeziku. Zmerjali so jih s »ščavi« in jim absolutno prepovedali še kdaj črhniti v teh, italijanski »kulturi« posvečenih prostorih, besedico v slovenskem jeziku. Ker se niso slovenski dijaki udali tej protizakoniti zahtevi, je prišlo do medsebojnega spopada in silnega ravsanja. V tem do skrajnosti kritičnem položaju so prihiteli med razburjene slušatelje profesorji in jih poskušali umiriti.

Slovenski dijaki so protestirali proti žalitvi in intervenirali pri ravnateljstvu. Italjanski študenti pa niso hoteli odnehati in so še naprej vpili »ven z njimi.« Zato so vsi slov. dijaki in corpore zapustili šolo.

Takoj potem so vložili na ravnatelja spomenico, v kateri so zahtevali zadoščenja. Toda škandal je bil že tako nepopravljiv, da je moral ravnatelj zapreti šolo do pondeljka. Obenem je prosil slovenske dijake, naj poskrbe, da bo vest o izgredih ostala med njimi, kar so mu ti drage volje obljubili. Tako bi imela vsa stvar počakati mirne rešitve do pondeljka.

Italijani pa so šli in alarmirali vse svoje časopisje. Ker je bil z neko nesramno in žaljivo notico v »Piccolu« prekršen dogovor, je moralo tudi slovensko dijaštvo celo zadevo pojasniti javnosti in obvestilo o škandalozni aferi vse časopisje. Istočasno so naprošeni za intervencijo na pristojnem mestu gospodje poslanci, celokupno jugoslovansko dijaštvo pa ne sme k temu krutemu žaljenju in **zapostavljanju molčati, ter je pozvano,** da protestira za svoje tovariše v Trstu.

Obširno poročilo priobčimo jutri.

PARLAMENTARNI POLOŽAJ.

Dunaj, 4. marca. **Danes so se vršila predposvetovanja za jutrašnjo sejo. Češki agrarci so sklenili vztrajati pri svoji dosedanji taktiki in to toliko časa, dokler vlada ne dá garancij, da bodo v določenem času vzpostavljene ustavne razmere, t. j. razpisane volitve v deželni zbor in izvoljen deželni odbor. Pričakovanja za jutrašnjo sejo niso nič kaj sijajna. V jutrašnji seji senjorjov bo najbrže konštatirana delazmožnost parlamenta vsled obstrukcije čeških agrarcev.**

CARSKO NAMESTNIŠTVO ZA RUSKO POLJSKO.

Krakov, 4. marca. **Listi poročajo iz Petrograda, da se v ruskih vladnih krogih dela na to, da bi se obnovilo carsko namestništvo za Rusko Poljsko. Za carskega namestnika bi bil izbran veliki knez Nikolaj Nikolajevič.**

IZ JUŽNE ALBANIJE.

Atene, 4. marca. **Uradno se poroča, da je bilo predvčerajšnjem Muskopolje izročeno albanskim oblastim. Tudi Korica je izpraznjena in izročena albanskim oblastim. Povsod vlada red in mir. Glede predaje kolonije se vrše pogajanja. — Napram upornikom v drugih krajih se mora po naročilu grške vlade mirno in ne nasilno postopati.**

VELIKANSKA SENZACIJA — LAŽ IN IZMIŠLJOTINA.

Praga, 4. marca. **V češki žurnalistiki se vodijo očiščujoči boji proti mladočeški stranki in »Narodnim Listom,« katere so opozicionalni listi (»Čas« in »Česke Slovo«) obdolžili in tudi deloma dokazali, da so bili podpirani iz vladnega fonda. Danes so prinesli »Narodni Listi« grozno obdolžitev proti predsedniku narodno-socialne stranke dr. Švihli, o katerem prinašajo »razkritje«, da je v službah policije in da za to dobiva 800 K mesečno. Dalje je v službah policije po »razkritju« »Narodnih Listov« še drugih 18 nar. soc. voditeljev. Dr. Švihla se je takoj odpeljal v Prago in na mestu ovrgel vse nesramne trditve ter dokazal, da je vse mistifikacija nekega policijskega konfidenta Špačka, ki je že pred leti obdolžil voditelje socialnih demokratov, da so v službah policije. Imenoma je bil dr. Soukup, voditelj soc. dem., pol leta pod nadzorstvom, če je res v zvezi s policijo. Ravno tako je obdolževal Špaček Anyžo, red. »Nar. Listov«. Dr. Švihla je dal vse svoje mandate stranki k dispoziciji, dokler se pred sodiščem ne dokaže njegova nedolžnost. Proti »Nar. Listom« je vložena tožba.**

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglasih ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Polenovka na poseben način namočena (specijalitete) se dobiva celi post pri **g. Josipu Pollaku**, trgovcu, Sv. Petra cesta 7 v Ljubljani. Priporoča se naročila si pustiti pravočasno rezervirati. Na zahtevo se dobi tudi navodilo, kako naj se okusno pripravi. 1617-7

Gostilničarji! Trije lepi kostanji so na prodaj. Zalokarjeva ulica št. 4.

Sprejme se takoj
kontoristinja
zmožna nemškega in slovenskega jezika ter strojepisja. **Plača po dogovoru.** Ponudbe pod: „Poštni predal štev. 47“, Ljubljana.

Kadilna garnitura!
Eleganten, izborno vporaben vžigalnik s 6 rezervnimi kamni, ki zadoščajo za 1 leto in 1 imit. jantarjeva cevka za smodke ali svalčice, kakor tudi moderna šarnir verižica, vse skupaj za reklamno ceno le K 1·50, kateri znesek se vpošlje v znamkah. Pošilja se franko.
Export ERNOLD WEISS, Wien VI., Gumpendorferstrasse 139/25.

Namesto K 12·—, samo K 5·50

20.000 parov usnjatih čevljev na zadrgo z dobro zbitimi usnjatimi podplati, ki so bili pripravljeni za Balkan, so mi zaostali vsled vojske. Ker moram zalogo v kratkem razprodati, prodajam čevlje **pod izdelovalno ceno za samo K 5·50.** Dobijo se v vsaki velikosti za gospode in dame. Razpošilja po povzetju
Export ARNOLD WEISS, Wien VI. Gumpendorferstras. 139 25.

Veliko presenečenje!
V življenju nikdar več ta priložnost!
300 kosov samo K 4·90. Krasna ura „Orion“ z verižico, natančno idoča, za kar se jamči 3 leta, 1 moderna svilena kravata za gospode, 1 prstan za gospode z imit. žlahtnim kamenom, 1 krasno žepno toaletno zrcalo, 1 par gumbov za manšete 3 kar. double zlato z patentno zaklopko, 20 najlepših razglednic sveta, 20 korespondenčnih predmetov in še 200 raznih predmetov, ki so v hiši zelo potrebni. Vse skupaj z uro, ki je samo vredna tega denarja velja le K 4·90. Pošilja po povzetju ali naprej poslanemu znesku
Allgemeines Industrie-Haus, Krakov (Avstr.) Orzeszkowa 5/409.
Pri naročilu dveh zavitkov se priloži ena prima angl. britev. — Za neugajajoče denar nazaj. — Riziko izključen.

Golša
bzgavke, debel vrat (Bläh- und Satthals) se odstranijo hitro z največjim uspehom z Sv. Jurija golšnim balzamom kozarec K 4. Sijajna zahvalna pisma.
Regina Laboratorium
Karl Remmel,
Landshut štev. 837, Bavarsko.

Dobro upeljana, veliko let obstoječa, prvovrstna
krojaško obrt
z obširnim krogom najboljših stalnih naročnikov, na najbolj prometnem kraju v Ljubljani, se vsled bolezni za fakturno vrednost takoj proda. — Pismene ponudbe na „Prvo anončno pisarno“.

! Novo vodstvo !
staroznane trgovine jestvin in kolonijalnega blaga
Anton Mihelič
Trst, Rojan št. 8
(tik rojanske cerkve)
se priporoča vsem starim in novim odjemalcem. Voditelj: Jakob Mršič.

Edina primorska tovarna dvokoles
„Tribuna“
Gorica, Tržaška ulica št. 26, prej pivovar. Gorjup.

Velika eksportna zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrijonov itd. itd.
F. Batjel
Gorica, Stolna ulica štev. 2—4.
Prodaja na obroke. Ceniki franko.

Krasne moderne hlače

za samo K 6·50 iz najboljšega jesenskega ali spomladanskega ševijota, najnovejši kroj, elegantne in zajamčeno trpežne, v pristnih angleško pisanih vzorcih, oddam za slepo ceno, da vpeljem mojo firmo povsod in v vseh krogih priporočim. Hlače so prikladne, zdelane od prvega krojača hlač. Naročite si takoj ene take hlače za poskušnjo za samo K 6·50 in 30 h zavojnina. Pri naročilu zadostuje mera trebušnega obsega in notranja dolžina noge. Pošilja proti naprej vplačilu ali po povzetju. Delo po meri!
Export ARNOLD WEISS, Wien VI., Gumpendorferstrasse 139/25.

Tovarna pianinov
Anton Pečar, Trst
ulica Farneto štev. 42.
izdeluje po naročilu pianine, ki so po svoji konštrukciji, dobrem materjalu in najnovejšem lastnoizumljenem modelu dosegli vsepovsod najboljši sloves. Priporočam se slav. učiteljstvu, preč. duhovščini i. dr. veleugledniim krogom za naročila, kakor tudi vsako uglaševanje in popravljanje glasbenih inštrumentov.

Od danes naprej vedno
sveže pivo
½ lit. vrček po 20 vin., steklenice ½ lit. čez ulico ravno tako 20 vin., tudi dobro vino vedno na razpolago po nizki ceni, priporoča
Anton Maver,
hotel „Vega“, Spod. Šiška 26.

!! Čudovito po ceni !!
710 kosov za samo K 3·75.
Krasna pozlačena, 36 ur idoče precizijska Anker-ura z lepo verižico, gre natančno s 3letno garancijo, 1 kos svilena kravata za gospode, 1 kravatna igla iz bele masivne pale, garantirano nezlomljiva, 3 kosi finih žepnih robcev, 1 prstan za gospode z imit. dragim kamnom, 1 cevka za smodke, imit. jantar, 1 krasno žepno toaletno zrcalo, momentni fotograf, 1 fini zobotrebec iz 4 delov, 1 damska broša „novost“, 1 par gumbov za manšete double-zlato „Ideal“ s patentno zaklopko, 1 krasen album za slike, obstoječ iz raznih najlepših slik sveta, ki se za nje vsak zanima, 1 krasni damski vratni koljé iz orientalsk. biserov, belo, nerazlomljivo, 20 finih korespondenčnih predmetov in še 610 raznih predmetov, ki so v hiši zelo potrebni, vse skupaj z uro, ki je sama vredna tega denarja, velja le K 3·75. Pošilja po povzetju eksportna trgovina **„Lenore“**
F. Windisch, Krahau štev. M/22.
NB. Zamenjava dovoljena ali denar nazaj.

Na debelo in drobno! **Izredno nizke cene!**
Prenočišče. - Gostilna. - Buffet.
TRST **Hinko Kosič** **TRST**
ulica Carradori 15 (vogal Geppa)
se priporoča cenjenim tržaškim gostom in v Trst prihajajočim potnikom.

Za nakup oljnatih in suhih barv, lakov, firnežev in vse v to stroko spadajočih predmetov se priporoča tvornica barv
Premerl & Jančar
Dunajska cesta štev. 20. **Ljubljana** Kolodvorska ulica štev. 18.
Pristne emajlne barve, karbolinej, mavec itd.
Na drobno in debelo. Na drobno in debelo.

Dospeli so pomladanski in poletni površniki in raglani v različnih barvah, najnovejših fasonah, za gospode in dečke, po - - - priznano nizkih cenah. - - -
Angleško skladišče oblek
O. Bernatović, Mestni trg 5—6.
Telefon 132. Telefon 132.

Konfekcija
: za moške, ženske in otroke :
v veliki izbiri po zanesljivih in stalnih cenah v podružni trgovini tvrdke R. MIKLAUC
„Pri Škofu“
Ljubljana — Pred Škofijo štev. 3. — Medena ulica.
: Poseben oddelek v prvem nadstropju. :
Cenik na zahtevo brezplačno in poštnine prosto.